

Otázka: Politika a její historie

Předmět: Dějepis, Společenské vědy

Přidal(a): anonym

POLITIKA

- Politická participace (účast), podílení se na politickém životě (volby, referendum, hnutí, utváření občanské společnosti)
- Politická strana: organizovaná skupina; lidé, kt. Ji vytvářejí, mají stejné politické smýšlení, cíl
- Vystupuje jako právnická osoba
- Snaží se prosadit svůj politický program = forma představ, které politická strana má
- Předchůdce politické strany je hnutí (např. OF v 1989)
- Znaky: předseda (organizátor), politický program, propaganda (medializace), finance (dotace od státu, příspěvky)
- Levice: “ pro lid”, snížení nezaměstnanosti, slibuje jistotu, kolektiv
- Právce: podporuje podnikání, privatizace, jednotlivce

HISTORIE

ANTICKÉ ŘECKO – demokracie, veřejná politika, všichni se podílí na chodu státu

- Platon – teorie ideálního státu, vláda filosofů (dílo Ústava)
- Aristoteles- člověk by se měl ukotvit (zoon politikon- člověk jako tvor společenský)

RENEŠANCE – rozmach otázek o fungování společnosti, píšou se utopie

- Thomas Moore (dílo Utopie- bájný ostrov, všechno je všech, žili by skromně)
- Francis Bacon (dílo Nová Atlantida – vládnout by měli nejmoudřejší)
- Nicolo Machiavelli (dílo Vladař- říká, že vladař nemusí být dobrý, ale dobrým se musí zdát, poprvé používá termín stát = statoo, “účel světí prostředky”, tělesné tresty, vojsko, intriky, jak má panovník vládnout)

NOVOVĚK (17. století)

- John Locke – liberalista (dílo Dvě pojednání o vládě – lidé ve státě se musí vzdát určitých svobod a stát jim za to poskytne ochranu, rovnost, svoboda, mysl je nepopsaná a postupně si získáváme zkušenosti = empirie), rozdělil legislativu a exekutivu
- Charles Montesquieu – připojuje moc soudní

20. STOLETÍ

- Max Weber – zakladatel moderní politologie
-tři panství:
Charismatické (v čele osobnost s mimořádnými vlastnostmi)
Tradiční – moc na základě dědictví

DEMOKRACIE

- Nejednoznačný pojem, o význam se vedou spory
- Nejčastěji hovoříme o liberální demokracii: suverénem je lid, menšina se podřizuje většině (příčemž práva menšin jsou chráněna), pravidelné a svobodné volby, dělba

moci, právní stát, rovnost před právem

- Představitel: Jean Jacques Rousseau, spis O společenské smlouvě, Emil aneb o výchově; osvícenec (harmonický svět, láska, příroda, výchova, altruismus, na chodu společnosti se podílí všichni občané)

PŘÍMÁ DEMOKRACIE

- Do správy veřejných záležitostí jsou zapojeni všichni občané
- Lid vykonává svou moc přímo, nevolí si své zástupce
- Roli zde hraje autonomie, referendum, veřejná diskuze
- Švýcarsko

ZASTUPITELSKÁ DEMOKRACIE

- Občané si zvolí své zástupce, ti za ně vládou (poslanci, senátoři..), ti se sdružují v rámci politických stran a hnutí
- V parlamentu zástupci reprezentují zájmy svých voličů, v mandátu jsou vázáni pouze svým vědomím (volný mandát)
- Všichni oprávnění občané mohou volit nebo se stát zástupci
- Česko, Rakousko, Francie, VB
- Podmínky pro fungování: existence parlamentu, politických stran nebo hnutí, svobodné volby, volební právo

AUTORITÁŘSKÝ REŽIM

- Omezení počtu politických subjektů
- Velkou roli hraje myšlenkový postoj (mentalita režimu), vychází z potřeby pořádku a poslušnosti
- Neopírá se o jednu ideologii
- Čína, Egypt, Rusko, Vietnam

TOTALITNÍ REŽIM:

- Má nějakou svou oficiální ideologii, masová politická strana, ovládá politické i

společenské dění, má v rukou armádu

- Moc si udržuje pomocí psychické a fyzické kontroly a dále také pomocí masové komunikace (tisku, televize apod.)
- Severní Korea, Kuba, Saúdská Arábie (dříve např. SSSR nebo nacistické Německo)

POLITICKÉ IDEOLOGIE

- Myšlenka – soubor idejí, názorů a životních postojů, vyjadřují jádro skupiny
- Zabývá se potřebou státu, společností, hospodářstvím
- Fce: pomáhá řešit politické jevy, hodnotící systém (měří, jestli je ideologie v normě, dává nám zpětnou vazbu), pocit pospolitosti a sounáležitosti, nabízí základní charakteristiky politického programu

LIBERALISMUS

- Vznikl v 17. století v Anglii
- Priorita liberalismu je svoboda
- Má tři varianty: Liberální internacionalismus, Idealismus, Liberální institucionalismus (každá z nich má ještě “neo” variantu)
- Liberální internacionalismus: za zakladatele je považován Immanuel Kant (dílo Věčný mír), tvrdí v mezinárodním prostředí není přirozený, podle něj války existují, protože není žádná centrální autorita, která by byla schopná vynutit pravidla pro všechny
- Idealismus: za zakladatele je považován W. Wilson, měla by být mezinárodní instituce, měla by mít vojenské prostředky
- Liberální institucionalismus: zakladatel je David Mitrany

KONZERVATISMUS

- Vznikl v 18. Století, představitel Thomas Hobbes: spis Leviathan (lidé potřebují vůdce, tresty mají lidi odstrašit)
- Brání se rychlým změnám, podporuje tradiční normu

- Nebrání se pokroku, ale nechtějí revoluce či reformy

RASISMUS

- Vznik už v Antickém Řecku a Římě (v tomto případě jsou odlišně “barevní” otroci)
- Rozřazuje sociální skupiny podle ras (biologické rozdíly lidí)
- Diskriminace a biologická determinace lidí

FAŠISMUS A NACISMUS

- Autoritativní režim, vznikl po 1SV v Itálii (Benito Mussolini), v Německu (Hitler)
- vyhraněný nacionalismus, kolektivní vlastnictví ekonomiky a kult jednoho vůdce
- Nenávisť ke komunismu a kapitalismu

KOMUNISMUS

- Název pochází z latinského slova communis= společný
- Tato ideologie zastává názor, že majetek by měl být ve společném vlastnictví a lidé by se neměli rozřazovat do tříd, tzn. že všichni by si měli být rovni
- Komunistické ideje se objevovaly už v antice a raném novověku
- Velký vliv měl ale až v 19. Století, kdy vznikla i řada směrů komunismu
- Nejvýznamnějšími teoretiky byli Karl Marx a Friedrich Engels
- Totalitní režim

ANARCHISMUS

- Bez systému a hierarchie, staví na morálních pravidlech, vláda nahrazena dobrovolníky
- Vychází z toho Hippies, Čeští buřiči, punk..

NACIONALISMUS

- Zdůrazňuje důležitost národa
- Existoval už ve středověku, ale velký vliv měl v 19. Století
- Vyhrocený nacionalismus = šovinismus

- Vychází z něj např. Nacismus, frankismus..

SOCIALISMUS

- Už od starověku, všichni jsme si plně rovni
- Hlavní znak: spoluvlastnictví, družstevnictví
- Společenská a materiální nerovnost je nespravedlivá, stát zajišťuje všechny členy společnosti
- Je základním kamenem dalších ideologií
- Je pro demokracii

FEMINISMUS

- Hnutí za rovnoprávnost žen
- Představitelka Mary Wollstonecraft - dílo Obrana ženských práv (18. Století)